

Professor dr A.S. Troelstra gaat met emeritaat

Maandag 18 September jongstleden hield professor Anne Troelstra zijn afscheidscollege in de Lutherse Kerk. Troelstra bekleedde gedurende 30 jaar de leerstoel Zuivere Wiskunde en Grondslagen van de Wiskunde aan de Universiteit van Amsterdam, waarin hij zijn leermeester Arend Heyting opvolgde, die daarin weer werd voorgegaan door diens leermeester L.E.J. Brouwer. Anne Troelstra bewoog zich tijdens zijn loopbaan vanuit de (intuïtionistische) wiskunde naar het metaniveau van de bewijstheorie (over de wiskunde). Hij begon - in zijn promotietijd - als topoloog en werkte volgens de principes van het intuïtionisme, een opvatting over de grondslagen van de wiskunde die is ontwikkeld door Brouwer, waarin men van andere basisprincipes uitgaat dan de gebruikelijke. Vervolgens legde hij zich toe op de meta-mathematica van het intuïtionisme (d.w.z. op de eigenschappen van geformaliseerde systemen).

Troelstra publiceerde een aantal boeken die grote bekendheid kregen en veel gebruikt worden. Een van die boeken heeft nummer 344 in de serie *Lecture Notes in Mathematics* van Springer. Dit boek heeft een grote vermaardheid en men pleegt het, mede daardoor waarschijnlijk, aan te duiden met zijn nummer: 344. Als beginnend promovendus wordt men door dit soort dingen tot wanhoop gedreven: “wat is toch dat 344 waar iedereen het over heeft (niet Troelstra zelf, die noemt het keurig bij de naam) ...? Is het de naam van een tijdschrift ...? Misschien is het wel het telefoonnummer van de bibliothecaris ...?” Enfin, na de ontdekking ben je zo dolblij dat je er de rest van je leven verder ook op die wijze aan refereert, en met genoegen, want zo’n mooi boek verdient een speciale behandeling.

Op genoemde maandag kwam Anne Troelstra om twee uur door het middenpad tussen de volle rijen aanlopen; dit keer maakte hij geen deel uit van een cortège in het daarbij behorende hoogleraarstenu,

maar hij kwam alleen en droeg een net pak. Troelstra had gekozen voor een rede die ging over een van zijn grote liefhebberijen: het natuurhistorisch reisverslag. Een van de redenen daarvoor was dat hij het, zoals hij stelde, “als wiskundige altijd jammer gevonden had dat het zo moeilijk is niet-vakgenoten een idee te geven waar je mee bezig bent, laat staan dat je iets van je geboeidheid en enthousiasme kunt overbrengen. Bij sommige takken van wiskunde is het wat makkelijker dan bij andere, maar eenvoudig is het nooit.” Bij het natuurhistorisch reisverslag “dat gedurende een deel van zijn geschiedenis tot de wetenschappelijke literatuur werd gerekend worden de emoties van de auteur soms zichtbaar”. Zo schonk hij ons geen terugblik, wat ik ook wel erg leuk had gevonden, maar juist een blik op de komende tijd waarin hij een boek (welk nummer zou dat krijgen?) over het natuurhistorisch reisverslag zal afronden. Ook in een ander opzicht is het afscheid gelukkig geen echt afscheid: Troelstra is nog steeds twee dagen in de week op de afdeling aanwezig, tot mijn genoegen, want de wekelijkse ontmoetingen zou ik missen.

Rosalie Iemhoff
iemhoff@wins.uva.nl